

OPINIA nr 1/1/2016

Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Katowicach

w sprawie zaopiniowania Regionalnego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia na rok 2016

Na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr 99 poz. 1001 z późn. zm.) Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Katowicach, po zapoznaniu się z przedłożonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach projektem Regionalnego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia na rok 2016 opiniuje go pozytywnie z uwagami.

1. Uwagi ogólne:

- a) Założenia proponowanego programu oraz poszczególne planowane działania są racjonalne i uzasadnione sytuacją na rynku pracy. O skuteczności ich wdrożenia i tym samym podniesieniu efektywności działań w zakresie aktywizacji bezrobotnych, zdecyduje profesjonalizm realizacji wyznaczonych zadań i odpowiedni dobór partnerów.
- b) Ze względu na szczególną specyfikę rynku pracy na Śląsku zachodzi konieczność szczególnego wspierania systemu edukacji zawodowej w zawodach najbardziej poszukiwanych na rynku pracy, jak również podjęcia działań wizerunkowych promujących szkolnictwo zawodowe i przełamujących negatywne stereotypy związane z nim. Należy również wzmocnić wspieranie rozwoju zatrudnienia w sektorach o wysokim potencjale rozwoju, we współpracy z pracodawcami i zrzeszającymi ich organizacjami w celu jak najlepszego dopasowania działań na rynku pracy do potrzeb tego rynku.
- c) Należy podkreślić dużą rolę działań na rzecz rozwijania innowacyjnych polityk rynku pracy, innowacyjnych metod indywidualnego wspierania osób objętych pomocą (np. coachingu stosowanego z powodzeniem w krajach europejskich) jako szansy na realne podniesienie efektywności podejmowanych działań.
- d) Poza rozwijaniem innowacyjnych metod i narzędzi wspierania rynku pracy, istotne wydają się też nadal takie obszary jak:
  - Wspieranie tworzenia partnerstw na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym.
  - Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy.

e) W planie diagnozuje się sytuację na rynku pracy województwa śląskiego, w tym również w kontekście sytuacji demograficznej. Wskazuje się, iż m.in.:

- „z roku na rok **zasoby demograficzne** regionu są **coraz mniejsze**”
- „Niezmienne **saldo migracji międzywojewódzkich** na pobyt stały jest **ujemne**”
- „Pod względem **migracji zagranicznych** województwo śląskie jest **od lat na pierwszym miejscu w Polsce**, pod względem liczby wymeldowanych na pobyt stały”.
- „z prognozy demograficznej GUS wynika, że w kolejnych latach będziemy mieć do czynienia z dalszym **wyludnianiem się regionu**”
- „**Prognoza** długookresowa zakłada, że ogólna **liczba ludności** województwa śląskiego **zmniejszy się** w horyzoncie czasowym 2012-2035 o **blisko 530 tys. osób**”
- „przeciętna **liczba zatrudnionych** w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2015 r. wyniosła 716,6 tys. osób i **zmniejszyła się** w skali roku (o 0,6%)”
- „W województwie odnotowano **niższy niż w kraju współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia oraz niższą stopę bezrobocia**”
- „Z punktu widzenia realizacji wskaźników zapisanych w Strategii Lizbońskiej, szczególnie istotne są **mierniki notowane dla przedziału wiekowego 20-64 lat. Bez względu na rok sprawozdawczy, wysokość wskaźnika zatrudnienia w województwie śląskim w tym przedziale wiekowym odbiega *in minus* od średniej ogólnopolskiej**”
- „Utrzymuje się duże zróżnicowanie natężenia bezrobocia w naszym regionie”

Diagnoza jest punktem wyjścia dla wskazania celu ogólnego RPDZ 2016 tj.: zwiększenie **wskaźnika zatrudnienia ogółem**, oraz dwóch wspierających jego osiągnięcie celów dodatkowych: zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem oraz – jednocześnie – **zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej**. Wskazane cele mają być osiągnięte poprzez następujące działania kierunkowe¹:

- Rozwijanie **innowacyjnych polityk** rynku pracy.
- Wspieranie tworzenia **partnerstw** na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym.

---

¹ Działania kierunkowe są grupowane w dwóch obszarach priorytetowych (1) Zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia. (2) Zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy.

- Sięganie po dotąd niewykorzystane zasoby na rynku pracy (**bierni zawodowo, ukryte bezrobocie na wsi**) oraz uzupełnienie istniejących niedoborów na rynku pracy poprzez migrację zarobkową.
- Wspieranie **mobilności** i zatrudnialności pracowników na rynku pracy.
- Wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie.
- Realizacja programów i **strategii regionalnych** w obszarze rynku pracy.
- Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy
- Wspieranie **rozwoju zatrudnienia**, zwłaszcza w sektorach o wysokim potencjale rozwoju/wzrostu.

W kontekście tak nakreślonej diagnozy oraz celów i pożądaných kierunków działań, przegląd zaprezentowanych działań szczegółowych nasuwa następujące wnioski:

- Dostrzec można niedobór aktywności jeśli chodzi o wspieranie **tworzenia** partnerstw na rzecz zatrudnienia. Konieczne wydawałyby się tu również działania na rzecz **rozwoju/ wzmocnienia** istniejących partnerstw na rzecz zatrudnienia (pośrednim wskaźnikiem mobilizującym powinna tu być niewielka reprezentacja instytucji rynku pracy – poza publicznymi służbami zatrudnienia i jednostkami samorządu wojewódzkiego – które przedstawiły propozycje zadań do RPDZ 2016; na 127 kart zadań jest to tylko około 30), przy czym zatrudnienie rozumiemy tu szeroko – również, a może przede wszystkim, chodzi tu o jakość i trwałość istniejącego zatrudnienia (osób pracujących: wykształcenia, mobilności, stanu zdrowia).
- Dostrzec można również paradoks pomiędzy wspieraniem projektów EURES-T Beskydy i „Guide my W@y!” przy jednoczesnym braku wskazań na rzecz aktywnej polityki imigracyjnej województwa w kontekście wskazywanych *ujemnych sal migracji zagranicznej i międzywojewódzkiej oraz wyludniania się regionu*.
- Wydaje się też, że plan nie przewiduje wystarczająco dużo aktywności związanych z „sięgnięciem po dotąd niewykorzystane zasoby na rynku pracy”, które zasadniczo mogłyby podnieść niskie wskaźniki zatrudnienia, a jednocześnie obniżyć wskaźniki bierności zawodowej. Tu również warto zwrócić uwagę, że wśród zakładanych

do osiągnięcia wskaźników brakuje być może wskaźnika opisującego ilościowe przejście z bierności do aktywności zawodowej.

- Koniecznym wydaje się też zdecydowanie szersze wykorzystanie możliwości opracowania i inicjowania regionalnych programów rynku pracy zgodnie z art. 66c Ustawy o promocji zatrudniani i instytucjach rynku pracy.

2. Uwagi szczegółowe:

- a) Karty zadań załączone na str. 108-109 oraz 110-111 wydają się być zdublowane (ta sama treść, wskaźniki budżet).
- b) Brak systematyki przy wypełnianiu planowanych kosztów zadań (pkt. 6 kart zadań): w opisie punktu 6 pozostaje, że wartość podana jest w **tys. zł**, a w wielu kartach podane są wartości bez skrócenia np. 82 898 936,00 PLN (chyba że zadanie aktywizacji 8081 osób ma kosztować prawie 83 mld złotych, co w przeliczeniu na 1 osobę daje koszt aktywizacji około 10 mln). W innych kartach zastosowano skrócenie np. 80,0,- PLN (bony na zasiedlenie dla 10 osób bezrobotnych)

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA oraz PLANOWANY KOSZT REALIZACJI (w tys. zł)		
- Fundusz Pracy:	Tak ²	13 031 713,00 PLN
- EFS:	Tak	69 867 223,00 PLN
- Budżet Państwa:	Nie	-, - PLN
- Inne środki (wskazać jakie):		-, - PLN
RAZEM		82 898 936,00 PLN (dofinansowanie = 100% Funduszu Pracy)

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA oraz PLANOWANY KOSZT REALIZACJI (w tys. zł)		
- Fundusz Pracy:	Tak	80,0,- PLN
- EFS:	Nie	-, - PLN
- Budżet Państwa:	Nie	-, - PLN
- Inne środki (wskazać jakie):		-, - PLN
RAZEM		80,0,- PLN

² Pozostawić właściwe

- c) Wątpliwości budzi ujmowanie w Planie tych działań, które – zgodnie z zapisem na Kartach tych działań, iż „ze względu na zaplanowane terminy naborów oraz przewidywany czas na ich przeprowadzenie oraz ocenę złożonych projektów, przewiduje się że w 2016 roku wszystkie wymienione wskaźniki pozostaną na poziomie „0” (karty na ss. 148 – 149, 150 – 153, 154 – 156), nie będą miały realnego wpływu na regionalny rynek pracy.
- d) W kartach zadań można również odnaleźć takie zadania, których wartość nie została podana (np. karta ss. 105-106 i 107) – wydaje się, że nawet jeśli zostało zdefiniowane jako „wykonywane w ramach obowiązków służbowych” to czas pracy pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy i jego koszt powinien zostać wyliczony.
- e) W przyszłości warto byłoby uwzględnić w opracowaniu również pewną wprowadzającą syntezę zaprezentowanych treści, gdyż forma przedstawienia zadań podziale na WUP/innych parterów RPDZ nie do końca daje możliwość oceny w jakim stopniu zaprezentowany zestaw przyczynia się do realizacji celów i działań kierunkowych oraz jak rozkładają się koszty osiągnięcia celów i wskaźników.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Katowicach zwraca się do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach o pisemne odniesienie się do przedłożonych uwag.

Dominik Kolorz

Przewodniczący WRDS w Katowicach

Katowice, 23 marca 2016 roku